

Jókai-kert, az MME épülete

Fotó: DINPI archívum

A TERMÉSZET A MINTA

Mit jelentenek a gyakorlatban a természet alapú megoldások? Vajon mennyire nyitottak ezekre az új városfejlesztési megoldásokra a városok? Ongjerth Richárd vezető szakértő (Magyar Urbanisztikai Tudásközpont – MUTK) válaszolt kérdéseinkre.

SZERZŐ: BARTÓK KATALIN

Hogyan kapcsolódik össze az urbanisztika a természetalapú megoldásokkal a Nature4Cities projektben?

A Nature4Cities projekt természetalapú megoldásokkal foglalkozik (NBS – Nature Based Solutions), ami itthon újszerűen cseng, miközben végül is minden „zöldítés” ebbe a fogalomba tartozhat. A 2015-ben született definíció szerint minden olyan városfejlesztési megoldás NBS, amely a természetből merít, vagy a természetben is létező megoldásokat másol le. Az urbanisztika, amivel a MUTK-ban mi is foglalkozunk, városfejlesztést takar, és már nagyjából százötven éve használt fogalom; az NBS pedig egy teljesen új fogalom, még ha a jelenség nem is az. Az NBS definíciójának a része, hogy ezek a megoldások az egyéb létező fejlesztési megoldásokhoz képest olcsóbbak, költséghatékonyak, és a társadalom részéről is több támogatást élveznek – így minden mellettük szól.

Mennyire ismert, illetve elterjedt Magyarországon az NBS?

A fogalom teljesen új, miközben régóta tudjuk, hogy több zöldtet érdemes behozni a városokba, és akár egy új park, új fasor vagy közösségi kert is természetalapú megoldásnak számít. A „megoldás” szó pedig azért fontos ebben a kifejezésben, mert valóban komoly problémákra jelenthet megoldást egy jól megválasztott NBS. Remek példa erre a zöld árterek kialakítása, amelyek a betongátépítés helyett nyújtanak megoldást az árvízveszély kezelésére. Az urbanisztikában „városi kihívásoknak” nevezett városi problémákban sokat segíthetnek a természetes megoldások, így akár a városok élhetővé tételében, a levegő tisztaságának javításában, illetve a helyi klímavédelemben is.

Hogyan lehet visszacsempészni a természetet a magyar városokba? Vannak jó hazai példák?

Minden zöld terület, park, kert, erdős terület vagy akár közösségi kert jótékonyan hat a városi életre, a lakók közérzetére, mindennapjaira, illetve a már említett levegőminőségre, klímára, sőt a gazdaságra is. Magyarországon is sok példa van már természetalapú megoldásokra, habár ezek nem mindig ismertek. Így sok zöldtető létesült bevásárlóközpontok,

Ongjerth Richárd

irodaházak tetején; a Tisza mentén már 10-12 éve elárasztható területeket létesítenek árvízvédelem céljából gátak helyett. Ami talán még kevésbé tűnik fel a főváros lakóinak: a Hajógyári-sziget maga is egy árvízvédelmi terület.

Mi a Nature4Cities projekt célja?

Nature4Cities projekt egyik fő célja, hogy a kidolgozott eszköztárat biztosítsa a tervező szakembereknek, és elősegítse a környezettudatos megoldások választását.

Hogyan fog működni az eszköztár, és kik vehetik igénybe?

A nemzetközi projekt egy számítógépes felületet, platformot hoz létre,

amelynek segítségével a zöld megoldások alkalmazásának előnyei kiszámíthatók, előre becsülhetők lesznek. Az adatbázis vagy eszköztár elérhető lesz a nagyközönség számára is, de a szakembereknek egyfajta segédletként működik majd, segít választani, illetve az adott fejlesztés lehetséges hatásait is megmutatja. A természetalapú megoldások hatásainak nagyon sok aspektusa (így például a környezeti hatások is) számokban kifejezhető, de a projekt a kevésbé könnyen megfogható hatásokat is feltérképezi és számszerűsíti.

Milyen természetalapú megoldásokra lenne szükség például Budapest területén?

Általánosságban véve sokkal több zöldre lenne szükség. A külső kerületekben például célszerű lenne zöld árkok kialakítása az utak két oldalán a vízvezetés segítésére, a víz elszívárogtatására. Illetve üdvös lenne a meglévő zöld területekből minél kevesebbet beépíteni. Például a Városliget kapcsán ez fontos tervezési szempont lehetett volna. Évek óta az a meglátásom, hogy a tervezés során a közterületek kihasználtságát jobban számításba kellene venni. Minden egyes négyzetmétert faltól falig végiggondolva kellene megtervezni, a használatot és a tér későbbi életét is figyelembe véve. Ebben itthon még sokat fejlődhet a várostervezői szakma.

Mi lehet a Nature4Cities projekt legnagyobb sikere?

A természetalapú megoldások népszerűsége, használat, költséghatékonyasága egyértelműen előnyös – mégis talán a

legnagyobb kihívás a tervezésben részt vevő szakembereket megszólítani, illetve meggyőzni őket, hogy a természetalapú megoldásokat válasszák, használják. Jó jel, hogy – a civilek és a szakemberek is – egyre többen ismerik fel a természeti környezet fontosságát városon belül, és síkra is szállnak ezekért az ügyekért. Bízom benne, hogy a civil társadalom fontos szerepet vállal majd a zöld megoldások elterjesztésében, illetve segít meggyőzni az innovációra gyakran még kevésbé nyitott szakmai rétegeket. Az NBS és a városok zöldítése azért is fontos eszköz a városvezetés számára, mert a mostanában sokat emlegetett élıhetőségben óriási segítséget tudnak nyújtani. A városok egyre gyarapodó

lakosságát és növekvő gépjárműforgalmát, illetve a már említett városi kihívásokat épp ezekkel a természetalapú eszközökkel lehet mérsékelni, és a várost élhetővé, az itt élők és az ide érkező látogatók számára is kellemessé és működőképesé tenni.

Köszönetnyilvánítás

A Nature4Cities projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja a 730468 számú támogatási szerződés keretében finanszírozza.

Caixa Forum, Madrid

Fotó: MUTK archivum

